

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 17/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 25 § i kommunindelningslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 september 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av 25 § i kommunindelningslagen (RP 107/2008 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 24/2008 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Eeva Mäenpää, finansministeriet
- chefsjurist Heikki Harjula, Finlands Kommunförbund
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— professor Olli Mäenpää.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att kommunindelningslagen ändras genom komplettering med ett nytt alternativt sätt att bilda fullmäktige i nya kommuner när en ändring i kommunindelningen träder i kraft mitt under en kommunal valperiod. Alternativen för de kommuner som går samman ska vid sidan av att förrätta nytt val eller slå ihop fullmäktige vara att den nya kommunens fullmäktige bildas av det antal fullmäktigeledamö-

ter valda vid föregående kommunalval som kommunerna kommer överens om. Minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna ska dock komma från varje kommun som går samman. De ledamöter från varje kommun som ingår i fullmäktige ska bestämmas utgående från respektive jämförelsetal i föregående kommunalval.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I 25 § i den gällande kommunindelningslagen (1196/1997) anges två alternativ för att bilda fullmäktige i en ny kommun i det fall att en ändring i kommunindelningen träder i kraft mitt un-

der en kommunal valperiod. Det ena alternativet är att förrätta nya kommunalval i hela den nya kommunen. Det andra är att de samgående kommunerna kommer överens om att slå samman sina fullmäktige.

Regeringen föreslår nu att kommunindelningenslagen kompletteras med ett tredje alternativ för att ordna med fullmäktiges sammansättning i den nya kommunen när kommunindelningen ändras mitt under en kommunal valperiod. Enligt det alternativet kan kommunerna komma överens om att deras fullmäktige ska slås samman delvis. I så fall bestämmer fullmäktige i de kommuner som går samman hur många platser varje kommun ska ha i fullmäktige i den nya kommunen. I fullmäktige ska det alltid finnas minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna från de kommuner som går samman. Vilka ledamöter från varje kommun som ska sitta med i fullmäktige bestäms utifrån de jämförelsetal som tilldelats dem i det föregående kommunalvalet i enlighet med vallagen (714/1998).

Utskottet påpekar att om man bara läser lagtexten, kan det hända att man inte får klart för sig om 25 § 3 mom. är avsett av vara en specialbestämmelse, som åsidosätter bestämmelserna om antalet fullmäktigeledamöter i 24 § i kommunindelningenslagen och i 10 § i kommunallagen (365/1995).

Av propositionsmotiven framgår det att alla bestämmelser ska tillämpas, alltså de nu föreslagna bestämmelserna om bildande av fullmäktige, kommunallagens 10 § om antalet ledamö-

ter i fullmäktige och kommunindelningenslagen 24 § om möjligheten till fler fullmäktigeledamöter vid kommunsammanslagningar.

För att bestämmelsen ska bli tydligare föreslår utskottet att det föreslagna 25 § 3 mom. kompletteras med en ny mening om att också 24 § ska tillämpas på antalet ledamöter. Av lydelsen i den paragrafen följer att även kommunallagens 10 § om antalet ledamöter i fullmäktige blir tillämplig.

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget med kommentarerna och ändringsförslagen ovan. Den föreslagna lagen hjälper till att stärka kommunstrukturen såsom avsetts med kommun- och servicestrukturreformen (FvUB 31/2006 rd).

Lagstiftningsordning

Enligt grundlagsutskottets utlåtande kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förslag till beslut

Förvaltningsutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns med följande ändring:

Lag

om ändring av 25 § i kommunindelningenslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kommunindelningenslagen av den 19 december 1997 (1196/1997) 25 § 3 mom. som följer:

25 §

Fullmäktige i nya kommuner

— — — — —
Innebär en ändring i kommunindelningen att två eller fler hela kommuner går samman, kan kommunerna i det avtal som avses i 9 § utan hinder av 1 mom. komma överens om att deras fullmäktige ska utgöra fullmäktige i den nya kom-

munen för den mandattid som pågår till den kommunala valperiodens slut. De kommuner som går samman kan också komma överens om en delvis sammanslagning av fullmäktige. Då ska fullmäktige i de kommuner som går samman besluta hur många fullmäktigeplatser varje kommun ska få i den nya kommunens fullmäktige. I den nya kommunens fullmäktige ska dock alltid ingå minst en fjärdedel av varje kommuns full-

mäktigeledamöter. I fråga om varje kommun bestäms de ledamöter som ska ingå i den nya kommunens fullmäktige i den ordningsföljd som följer av de jämförelsetal som tilldelats dem i föregående kommunalval i enlighet med 89 § i valla-

gen (714/1998). Dessutom tillämpas 24 § på antalet fullmäktige.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 7 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölle /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Thomas Blomqvist /sv
Maarit Feldt-Ranta /sd
Juha Hakola /saml
Heli Järvinen /gröna
Oiva Kaltiokumpu /cent
Elsi Katainen /cent
Timo Korhonen /cent

Valto Koski /sd
Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Lenita Toivakka /saml
Unto Valpas /vänst
Tuula Väättäinen /sd
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.